

ANKARA BATI CUMHUR YET BA SAVCIL I P'NA

MÜ TEK : 1) Günay KUB LAY
Sincan 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza nfaz Kurumu

2) Halkların Demokratik Partisi (HDP)
Barbaros Mah. Tahran Cad. Büklüm Sk. No:117 Çankaya/ANKARA

VEK LLER : Av. Nurdan KILIÇ & Av. Sipan C ZREL
Av. Kenan MAÇO LU & Av. Özgür YALDIZ

ÜPHEL LER : 18.09.2024 tarihinde, müvekkilin Gazi Üniversitesi Di Hekimli i Fakültesi'ne sevkinde görevli, müvekkile yönelik insanlık onuruna aykırı ve a ıda i aret edilen suçlara vücut veren suç fiillerini gerçekle tiren Jandarma personelleri.

KONU : TCK m. 94 kence, TCK m. 113 Kamu Hizmetlerinden Yararlanma Hakkının Engellenmesi ve TCK m. 298 Hakkın Kullanımının Engellenmesi suçları ile ve Savcılı ınızca resen tespit edilecek ba kaca suç fiillerini gerçekle tiren üphelilerin cezalandırılması istemiyle iddianame tanzimi taleplerimizdir.

SUÇ TAR H -YER : 18.09.2024- ANKARA

AÇIKLAMALAR :

A) OLAY ANLATIMI:

- 1) Müvekkil Günay KUB LAY, 64 ya nda olup 4 yılı geçkin bir süredir Sincan Ceza nfaz Kurumu bünyesinde tutuklu bulunmaktadır. Ya ı ve tutulma ko ulları itibariyle kronik ve akut çe itli sa lık problemleri bulunan müvekkil, di er tedavi süreçlerinin yanında 2023 Kasım ayından bu yana Gazi Üniversitesi Di Hekimli i Fakültesi'nde tedavi ücreti kendisince kar ılanmak suretiyle di tedavisi görmektedir.

Gazi Üniversitesi Hastanesi'nde mahpusların beklemleri için tahsis edilmi bir alan bulunmadı ndan buraya sevki gerçekle tirilen mahpuslar muayene sırası gelene de in, genelde tüm güne yayılan bekleme süreleri ile sevk araçlarında bulunan takribi 70 santimetrelik kabinlerde, kelepçeli olarak tutulmaktadırlar. Jandarma personellerince kendilerine verilen ia elerin dahi bekletildikleri bu kabinlerde, elleri kelepçeli vaziyette tüketmeleri dayatılan mahpuslarca insanlık onuruna aykırı bu muamele müteaddit defalar Bakanlık ve Ceza nfaz Kurumu nezdinde ikayet ba vurularına konu edilmi ancak i bu ba vuruların hiçbirine herhangi bir kar ılık alınmamı tır.

Müvekkilce de tedavisinin ba langıcından bu yana 23. kez sevk edildi i Gazi Üniversitesi Hastanesine gidi lerinde muhatap oldu u bu insanlık dı ı muameleye ili kin gerek sözlü gerekse de yazılı ba vurular yapılmı , ancak di tedavisinin zorunlulu u sebebiyle belirtilen ko ullarda yapılan sevk i lemine rıza gösterilmek durumunda kalınmı tır.

- 2) Süre en di tedavisi kapsamında 18.09.2024 tarihinde Gazi Üniversitesi Di Hekimli i Fakültesi Çene Cerrahi Bölümüne randevusu bulunan müvekkile 08.15 sularında kurum personellerince sevk i lemi yapılaca ı belirtilmi , kurum çıkı nda müvekkile e lik etmek üzere görevli Jandarma personelleri tarafından ring aracına bindirildi i sırada kelepçe takılmı tır. Kelepçenin her çok sıkı ve yaralanmaya sebebiyet verebilecek ekilde takılması ile müvekkilce kelepçenin u haliyle kan akı na bile mani oldu u belirtilerek gev etilmesi rica edilmi tir. Kelepçeyi takan görevli Jandarma personeline di er görevli komutana "**gev eteyim mi**" diye sorulması üzerine, komutan tarafından

"gev etmiyoruz" ekinde kar ılık verilmi tir.

Müvekkilce **"Hastanede nezarethane ya da bekleme alanı yok, 7-8 saat bu vaziyette kabinde bekletiliyoruz. Yeme i bile kelepçeli olarak yemek zorunda bırakılıyoruz, bu ko ullarda bırakın onca saat beklemeyi yemek yemem bile mümkün de il, lütfen biraz gev etin ya da dilerseniz kelepçeyi sıkmak zorunda oldu unuza ili kin cezaevi memurları nezaretinde tutanak tutalım"** denerek, hareket kabiliyetini ve insan onurunu zedeleyen bu dayatmaya itiraz edilmi tir. Buna mukabil, görevli komutan tarafından **"gev etmiyoruz, geliyorsan gel yoksa geri dön, git kime ikayet ediyorsan et, tutanak falan vermiyorum"** denmekle yukarıda i aret edilen suçlara vücut veren uygulamada ısrarcı olunmu ve neticeten müvekkilce bileklerindeki sinirlere baskı yapan ve yaralanmaya sebebiyet verebilecek ekinde takılan kelepçe ile sevk dayatması kabul edilemeyece inden randevuya gidilememi tir.

- 3) Müvekkil tarafından mevcut sevk ko ulları dahi yeterince zorlayıcı ve mevzuata aykırı olmasına ra men kelepçenin bilinçli olarak sıkılmasının i kencevari bir uygulama oldu u ve en azından biraz gev etilmesi gerekti i olanca yapıcılıkla belirtilmesine ra men, görevli Jandarma personellerinin henüz hareket etmemi ring aracındaki diyalog süresince dahi kelepçeyi gev etmeyerek bu vaziyette sevk dayatılması ve anlatıma konu edilen muamelesinin yukarıda i aret edilen suçlara vücut verdi i açıktır.

ikayete konu 18.09.2024 tarihinde gerçekleşen i bu hadiseye 08.00 sularında görevli bulunan Sincan 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza nfaz Kurumu infaz koruma memurunca da tanık olunmu tur. Yine Kurum kamera kayıtları incelenmekle ve belirtilen tarih itibariyle görevli Jandarma ve nfaz Koruma Memuru listesinin kurumdan istenerek bu kimselerin anlatımlarına ba vurulması ile de ikayete konu hadisenin belirtilen ekinde gerçekleşen i netlikle ortaya konabilecektir. Müvekkil tarafından da suç duyurusuna konu hadiseye ili kin; Adalet Bakanlığı, İÇişleri Bakanlığı, TBMM Cezaevleri ve İnsan Hakları nceleme Komisyonu, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sincan Cezaevleri Kampüsü Jandarma Alay Komutanlığı'na ikayet dilekçesi sunulmu olup, Savcılı mızca ayrıca idari i bu süreçlere ili kin kayıtların da dosyaya kazandırılması gerekmektedir. **(EK1-Müvekkilce Kaleme Alınan ikayet Dilekçeleri)**

B) LG L MEVZUAT:

- 4) Öncelikle ve önemle belirtmek gerekir ki; Sincan Ceza nfaz Kurumu yerle kesinden Gazi Üniversitesi Hastanesi'ne tedavi görmek üzere sevk edilen mahpusların ve özelde müvekkilin sevk süreçlerinde hastanenin mevzuata aykırı olarak mahpus ko u u olarak adlandırılan bir eklenti tahsis etmemesi sebebiyle en iyi ihtimalle 7-8 saati bulan bekleme süreleri ile ring araçlarında kelepçeli vaziyette tutulmaları "Üçlü Protokol" olarak anılan ve İÇişleri, Adalet ve Sağlık Bakanlıkları arasında imzalanan, "Ceza nfaz Kurumlarının Yönetim, Dı Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında 2011 tarihli Protokol" hükümlerine açıkça aykırılık te kil etmektedir.

bu protokolün "Hükümlü ve Tutukluların Muayene ve Tedavileri" ba lıklı 32 vd. maddeleri ile hastanelerde hükümlü ko u ları ve muhafazalı muayene odaları olu turulması ile bu birimlerin ta mması gereken özellikleri hüküm altına alınmı tır. Protokol uyarınca, protokolün yürürlü e girdi i tarihten itibaren üç ay içerisinde, hastanelerde muhafazalı muayene odaları ve hükümlü ko u larının belirlenen standartlara uygun hale getirilmesi ve hükümlü ko u u bulunmayan hastanelerde hükümlü ko u u ve muhafazalı muayene odaları olu turulması gerekti i öngörülmektedir.

Tek ba ına Gazi Üniversitesi Hastanesi'nde protokol uyarınca olu turulması elzem olan mahpus ko u u olu turulmadı ından, mahpusların kelepçeli olarak saatlerce ring araçları içerisinde bulunan kabinlerde yemek dahi yiyemeyecek ekinde tutulmaları ekindeki yerle ik uygulama bile hukuk

dı ılı a i aret etmekteyken, müvekkile refakat eden Jandarma personellerince bileklerin sıkı biçimde kelepçelenmesi ve hiçbir surette gev etilmemesi ekindeki keyfi ve vahim muamelenin asgari insan hakları ve tarafı olunan sözle melere hanel getirdi i zahtan varestedir.

- 5) Bununla beraber, protokol hükümlerine aykırı olarak hastane yerle kesi içerisinde mahpusların bekletilece i bir alan olu turulmadı ndan tedavi süresince ring araçları içerisinde bulunan daracık kabinlerde kelepçeli vaziyette bekletilen müvekkilin, ya ı ve mevcut kronik rahatsızlıkları gözetilerek ambulans ile sevk imkanından yararlandırılmaması da ayrıca hem üçlü protokol hükümlerine hem de ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine aykırılık te kil etmektedir.

Kulaklarının birinde %51, di erinde %52 i itme kaybı nedeniyle i itme cihazı kullanan, ciddi düzeyde kansere dönü me riski bulunan ba ırsak ve mide hastalıkları, tutuklanmasıyla tedavisi akamete u rayan prostat hastalı ı, beyin damarlarında daralma ve hareket kabiliyetini kısıtlayan boyun fitı ı hastalıkları mevcut olan müvekkilin, sevk ko ullarında hassasiyeti gerektiren tüm hastalıklarına ili kin raporlar dilekçemiz ekinde sunulmu tur. (EK2)

Ceza nfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkında Tüzük m. 4:

“Kurumlarda hükümlülerin düzenli bir ya am sürdürmeleri sa lanır. Hürriyeti ba layıcı cezanın zorunlu kıldı ı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sa layan maddi ve manevi ko ullar altında çektirilir.” 5. Maddesine göre ise “Kurumlarda, hükümlülerin ya am hakları ile beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur. Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dı ı, a a ılayıcı ve onur kırıcı davranı lar da bulunulamaz.”

Hasta Hakları Yönetmeli i ise,

“Sa lık hizmetlerinin sunulmasında a a ıdaki ilkelere uyulması arttır:

a) Bedeni, ruhi ve sosyal yönden tam bir iyilik hali içinde ya am hakkının, en temel insan hakkı oldu u, hizmetin her safhasında daima gözönünde bulundurulur.

b) Herkesin ya ama, maddi ve manevi varlı ını koruma ve geli tirme hakkına haiz oldu u ve hiçbir mercii veya kimsenin bu hakkı ortadan kaldırmak yetkisinin olmadı ı bilinerek, hastaya insanca muamelede bulunulur.

c) Sa lık hizmetinin verilmesinde, hastaların, ırk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi dü ünçe, felsefi inanç ve ekonomik ve sosyal durumları ile sair farklılıkları dikkate alınmaz. Sa lık hizmetleri, herkesin kolayca ula abilece i ekilde planlanıp düzenlenir.

Hasta, adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde sa lıklı ya amanın te vik edilmesine yönelik faaliyetler ve koruyucu sa lık hizmetleri de dâhil olmak üzere, sa lık hizmetlerinden ihtiyaçlarına uygun olarak faydalanma hakkına sahiptir. Bu hak, sa lık hizmeti veren bütün kurum ve kurulu lar ile sa lık hizmetinde görev alan personelin adalet ve hakkaniyet ilkelerine uygun hizmet verme yükümlülüklerini de içerir.”

hükümlerini amirdir.

- 6) Anılan ulusal mevzuat hükümleri uyarınca tek ba ına kelepçenin keyfi ve bilinçli olarak sıkılması de il, aynı zamanda sevklerin insani olmayan ring araçlarıyla gerçekle tirilmesi de üphelilerle beraber üçlü protokol kapsamında yükümlülü ü bulunan di er yetkililerin sorumlulu unu meydana getirmektedir.

Nitekim kronik bir hale gelen ve mahpusların tedaviye eri im ve sa lık hakkına ciddi düzeyde hanel

getiren dar kabinli ring araçları ile sevk ve bu araçlarda tutulma koşullarına ilişkin, TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Ceza İnfaz Kurumlarında Hükümlü ve Tutuklulara Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında İnceleme Raporu 24. Dönem 5. Yasama Yılı 2015 tarihli raporda;

“Yine hastaneye sevklerde sıkıntı ya atan bir durum da sevk araçlarının sayısının yetersiz olmasıdır. Hastanelere sevkler varsa ceza infaz kurumu ambulansı veya acil durumlarda 112 ambulansı ile gerçekleştirilmektedir. Diğer hallerdeki sevkler, ceza infaz kurumu nakil araçlarıyla gerçekleştirilmektedir. Hastaneye sevk edilmek için öncelikli olarak tercih edilmesi gereken kurum ambulanslarının sayısı yetersiz olup sayılarının artırılması gerekmektedir. Ayrıca uygulamada hastaneye sevklerin çoğu kurum nakil araçlarıyla yapılmakta ve hasta mahpuslar uzun sürelerle bu araçların içinde bekletilebilmektedir. Bu gayri insani uygulamanın önüne geçmek için ağır hastalık halleri başta olmak üzere hasta hükümlü ve tutukluların hastanelere sevklerinin ambulanslarla gerçekleştirilmesi gerekmektedir.”

tespiytlerine yer verilmemiştir. Meclis komisyonu tarafından hak ihlali tespiti olarak değerlendirilen ring araçlarında uzun süre bekletilme ve ring araçlarıyla sevk hususunda hala aynı sorunlar yaşanmaktadır.

Bu hususta **AHM Tarariyeva/Rusya** kararında; mahkeme, başvurunun o lunun cezaevi hastanesine nakledilme koşullarıyla ilgili olarak, başvurunun ağır durumunu, yolculuğun süresini ve sağlık durumuna yönelik zararlı etkilerini göz önünde bulundurarak, başvurunun o lunun standart cezaevi minibüsü ile nakledilmesinin mahduriyetine önemli ölçüde katkıda bulunduğuna ve bu nedenle Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı olarak insanlık dışı muamele teşkil ettiğine karar vermiştir.

AHM kararlarına rağmen halen ring araçlarıyla hasta tutuklu veya hükümlünün sevk edilmesi ve bununla birlikte gün boyunca bu araçlarda hükümlü veya tutuklunun bekletilmesi açıkça hukuka aykırıdır. Mahpusların sevkleri sırasında kullanılan ring aracında bekletilmeleri ve özellikle havasız kalmaları hükümlü ve tutuklular yönünden eziyete dönüşmektedir. Keza cezaevinde başvuruların suçtan tutuklu veya hükümlülerin servis araçlarıyla götürülebildiğinin bilinmesi ancak huzurdaki suç duyurusu özelinde kronik hastalıkları bulunan müvekkil Günay KUB LAY'ın sevk süreçlerinde ise standart bir hal alan ring aracıyla götürülmesi ve daracık kabinlerde tüm güne yayılan bekleme süreleri ile tutulması Anayasa mad.10'a da aykırılık ihtiva etmektedir.

Tüm bu uygulamalar insanlık onuruna, ahlakı ilayıcı muamele yasağına, ayrımcılık yasasına, hukuka ve AHM kararlarına açıkça aykırıdır.

C) MÜVEKKİL PARTİ YÖNÜNDEN TARAF SIFATINA İLK KİMLİK ANLATIMLAR:

- 7) Halkların Demokratik Partisi geçmiş dönem parti sözcüsü görevi yürütmüş müvekkil, kamuoyunda Kobane Yargılaması olarak anılan dosya kapsamında siyasi parti faaliyetleri sebebiyle gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır. Hali hazırda hakkında herhangi bir kesinleşmiş ceza hükmü bulunmayan müvekkilin, tutukluluk gerekçesinin müvekkil parti bazında yürütüldüğü çalışmaları olması ve müvekkil partiyi temsil sıfatı dolayısıyla huzurdaki soru turma yönünden Halkların Demokratik Partisi'nin müdahil sıfatı bulunduğu izahtan varestedir.

D) ETKİNLİK VE ETKİLİ SORU TURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ ÜZERİNE İLK KİMLİK ANLATIMLAR:

- 8) En yalın ifadeyle, yaşanan bir hak ihlalinin soru turulmaması, faillerinin bulunmaması,

yargılanmaması ve cezalandırılması, ma duriyetlerin tazmin edilmemesinin söz konusu oldu u cezasızlık devletin ve dolayısıyla yargısal makamların sorumlulu una i aret etmektedir. Anayasa m. 10 E itlik lkesi de hatırda tutularak suçun ve suçlulu un önlenmesi, kamu vicdanının tatmini, toplumsal e itlik ve adaletin temini adına yargısal makamlarca cezai takibat yapılmamasını ifade eden kavram; devlet ve bünyesindeki kolluk görevlilerinin bizzat yarattı ı veya göz yumdu u aktörler eliyle yahut devlet ve kurumlarının denetlenmemesi sonucu meydana gelmi olan a ır ve sistematik hak ihlallerini içermektedir.

Yukarıda da belirtilen gibi siyasi parti faaliyetleri dolayısıyla tutuklu bulunan müvekkile yönelik üpheliler tarafından gerçekleştirilen suç fiilleri, müvekkilin i bu hususta ilgili mercilere sunmu oldu u dilekçeler sonrası çok sayıda haber payla ımına konu olmu tur. bu haber payla ımları sosyal medya platformları üzerinden yayınlanmakla kamuoyu nezdinde tepkiyle kar ılanmı tur. **(EK3-Haber ve Sosyal Medya Payla ımları)**

Özellikle müvekkil tarafından yapıcı bir üslupla kelepçe sıkma ekindeki i kence suçuna vücut veren muameleye itiraz edilmesi ve tutanak tutulmasının teklif edilmesi üzerine görevli Jandarma Komutanı tarafından "**gev etmiyoruz, geliyorsan gel yoksa geri dön, git kime ikayet ediyorsan et, tutanak falanb vermiyorum**" içerikli söylem ve muameleyle verilen kar ılı mın, kamuoyunda da yerle ik hale gelen cezasızlık algısından beslendi inin kabulü gerekmektedir.

Bu yanıyla, yargı organlarına duyulan güvenin tesisi adına üphelilerin fiilleri yönünden, etkin ve etkili biçimde yürütülecek soru turma akabinde iddianame tanzimi yargısal zarurettir.

HUKUK DAYANAK : A HS, Anayasa, CMK, TCK, Ceza nfaz Kurumlarının Yönetim, Dı Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sa lık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında 2011 tarihli Protokol, Ceza nfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkında Tüzük ve sair yasal mevzuat.

HUKUK DEL LLER : Suç Duyurusuna Konu Muamele Yönünden Müvekkilce Kaleme Alınan ikayet Dilekçeleri, Haber Payla ımları, Müvekkilin Mevcut Hastalıklarını Gösterir Sa lık Raporları, Durumunu Gösteriri, Tanık, Sincan 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza nfaz Kurumu Kamera Kayıtları ve her türlü ba kaca yasal delil.

SONUÇ VE STEM : Yukarıda izah olunan ve re'sen nazara alınacak nedenlerle, öncelikle Sincan Jandarma Alay Komutanlı ı'na müzekkere yazılarak üphelilerin kimlik bilgilerinin tespiti akabinde TCK m. 94 kence, TCK m. 113 Kamu Hizmetlerinden Yararlanma Hakkının Engellenmesi ve TCK m. 298 Hakkın Kullanımının Engellenmesi suçları ve Savcılı ımızca resen tespit edilecek ba kaca suç fiillerini gerçekleştirilen üphelilerin i bu suçlar yönünden cezalandırılması istemiyle iddianame tanzimini talep ederiz. 23.09.2024

MÜ TEK VEK L
AV. NURDAN KILIÇ

EKLER:

- 1) Müvekkilce Sorumlulu u Bulunan Resmi Mercilere Sunulan ikayet Dilekçesi
- 2) Müvekkile Ait Sa lık Raporları
- 3) Haber Payla ımları
- 4) Onamalı Vekaletname Sureti ve Yetki Belgesi